

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Disputatæ Dicuntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Vtrum angeli, vel dæmones possint corpus assumere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

AD XVII. Dicendum, q̄ verbum Dei non vitur corpore vt forma: quia sic fieret vna natura ex verbo, & carne, quod est hereticum.

AD XVIII. Dicendum, q̄ Porphyrius in hoc opinionem Platonis sequitur, quod Deos nominat demones, quos ponebant animalia, & etiam corpora coelestia.

ARTICVLVS VII.

Utrum Angeli vel demones possint corpus assumere.

SEPTIMO quaritur, vtrum angeli vel demones possint corpus assumere. Et videtur q̄ nō. Corpus enim substantiæ incorporeæ vnitum esse non potest, nisi vel quantum ad esse, vel quantum ad motum: sed Angeli non possunt habere vnita sibi corpora quantum ad esse, quia sic essent eis naturaliter vnita, quod est contra prædicta. ergo relinquunt q̄ non possint corporibus vniri, nisi in quantum mouent ea: sed hoc non sufficit ad rationem assumptionis, quia sic Angelus, & demon assumeret omne corpus quod mouet, quod patet esse falsum. Mouit. n. Angelus linguam asinae Balaam, nec tamen dicitur eam assumpsisse, ergo non potest dici quod Angelus vel demon corpus assumat.

¶ 2 Præt. Si Angeli vel demones corpora assumant, hoc nō est propter eorum necessitatem, sed vel pp nos instruendos quantum ad bonos, vel decipiendos quantum ad malos: sed ad vtrumq; sufficit sola imaginaria visio. ergo non videtur quod corpora assumant.

¶ 3 Præt. Deus in vet. testam. patribus apparuit, sicut & angeli apparuisse leguntur: vt Augu. probat in 3. de Trinit. sed non est dicendum, q̄ Deus corpus assumpsit, nisi per mysterium incarnationis. ergo nec angeli apparentes corpora assumunt.

¶ 4 Præt. Sicut vniri corpori naturaliter conuenit anima, ita non esse vnitum naturaliter conuenit angelo: sed anima non potest à corpore separari cū vult, ergo nec angelus potest corpus assumere.

¶ 5 Præt. Nulla substantia finita potest simul in plures operationes: Angelus est quædam substantia finita, non potest ergo simul, & nobis ministrare, & corpus assumere.

¶ 6 Præt. Inter assumens, & assumptum debet esse aliqua proportio: sed inter angelum, & corpus nō est aliqua proportio, cum sint omnino generum diuersorum, & per consequens impossibilia. ergo angelus non potest assumere corpus.

¶ 7 Præt. Si angelus assumit corpus, aut corpus coeleste, aut aliquid de natura quatuor elementorum: non quidem corpus coeleste, cum corpus cœli diuidi non possit, nec à loco suo diuelli. Similiter nec corpus igneum, quia sic consumeret alia corpora, quibus adhereret: nec æreum, quia aer non est figurabilis: nec aqueum, aqua. n. figuram non retinet. Similiter autem nec terrenum, cum subito disappearant: vt patet de Angelo Thobia: ergo nullo modo corpus assumunt.

¶ 8 Præt. Omnis assumptio ad aliquam vnionem terminatur: sed ex angelo & corpore non potest fieri vnū aliquo illorū trium modorū vnitatis quos ponit Philosophus in 1. Phisic. Non. n. possunt fieri vnū cōiunctione, neq; indiuisibilitate, neque ratione. ergo Angelus non potest corpus assumere.

¶ 9 Præt. Si angeli corpus assumunt, aut corpora ab eis assumpta habent veras species quæ videntur, aut non si quidem habent veras species, cum ergo quæcunq; videantur in specie hominis, corpus ab eis

assumptum erit verum corpus humanum, quod est impossibile: nisi dicatur q̄ angelus assumit hominem, quod videtur inconueniens. Si autē non sint veræ species, hoc etiam inconueniens videtur, nō enim decet aliqua fictio angelos veritatis. Nullo ergo modo angelus corpus assumit.

¶ 10 Præt. Sicut supra habitum est angeli, & demones virtute suæ naturæ non possunt facere in istis corporibus effectus aliquos, nisi mediantibus virtutibus naturalibus: sed virtutes naturales non insunt rebus corporalibus ad formandum speciem humani corporis, nisi per determinatum modū generationis, & nisi ex determinato semine, qualiter constat quod angeli corpus non assumunt. Et eadem ratio est de alijs formis corporū, in quibus angeli aliquando apparent, ergo non potest esse hoc, per hoc quod angeli assumant corpora.

¶ 11 Præt. Oportet q̄ mouens, aliquid influat corpori moto: non potest autem influere nisi aliquo modo contingat. Cū ergo nō possit esse contactus angelorū ad corpora, vñ q̄ non possint modū generandi, vt probatur in 7. Phisic. sed ex hoc quod angelus aliquid imperat voluntate sua, non est simul cum corpore quod per ipsum moueri dicitur, ergo solo imperio mouere non potest.

¶ 12 Sed contra, mouens & motū oportet esse simul, vt probatur in 7. Phisic. sed ex hoc quod angelus aliquid imperat voluntate sua, non est simul cum corpore quod per ipsum moueri dicitur, ergo solo imperio mouere non potest.

¶ 13 Præt. Motus corporalis non obedit angelis ad nutum quantum ad sui formationem, sicut supra habitum est: figura autem quædam forma est, ergo non potest solo imperio angeli corpus aliquod figurari, ut habeat effigiem hominis, aut alius huiusmodi in quo angelus appareat.

¶ 14 Præt. Supra illud Psalms, Dñs in tēplo sancto suo, dicit glo. q̄ & si demones exterius simulachris præsideant, intus tamen esse non possunt, & eadem ratione nec in alijs corporibus: sed si corpora assumunt, oportet eos in corporibus assumptis effectus ergo non est dicendum, quod corpora assumant.

¶ 15 Præt. Si assumunt aliquod corpus, aut toti corpori uniuertur, aut alicui parti eius: si solum alicui parti, non potuerunt totum corpus mouere, nisi vnā partem mouerent altera mediante: quod non videtur posse contingere, nisi corpus assumptum habeat partes organicas determinatas ad motum, quod est solum corporum animatorum. Si autem toti corpori uniuertur immediate, oportet q̄ sit in qualibet parte corporis assumpti angelus, & cōstat quod totus, cum sit impartibilis, ergo erit in pluribus locis simul, quod est solius Dei: non ergo angelus potest corpus assumere.

SED CONTRA est, qd̄ legitur de angelis apparentibus Abraham, ut habetur in Gen. decimo octauo, qui in corporibus assumptis apparuerunt. Et similitur de angelo qui Thobia apparuit.

RESPON. Dicendum, q̄ quidam eorū qui sacra scripturæ credunt, in qua apparitiones angelorū legunt, dixerunt q̄ angeli numquam corpus assumunt, sicut patet de Raby Moysē, qui hanc opinionem ponit. Vnde dicit q̄ omnia quæcumque in sacra scriptura leguntur de apparitione angelorū contingunt in uisione prophetiæ, s̄m scilicet imaginariam uisionem, quandoque quidem in vigiliis, quandoque uero in dormiēdo. Et hæc possunt veritatem scripturæ nō saluare. Ex ipso enim modo loquendi, quo scriptura vitur, datur intelligi quod significatur.

Art. præced.

Lib. 3. c. 11. & 12. tom. 1.

Lib. 1. com. 16. tom. 2.

significet vt res gestas, & quid per modum Prophe-
 ticæ visionis. Cum. n. aliqua apparitio per modum
 visionis debeat intelligi, ponuntur aliqua uerba ad
 visionem pertinentia: sicut quæ dicitur Eze. 8. Eleua-
 uit me spiritus inter cælum & terram, & adduxit
 me in Hierusalem in visionibus Domini. Vnde patet,
 quod illa quæ fieri simpliciter narrantur, simplici-
 ter etiam intelligi debent esse gesta. Sic autem legi-
 tur de pluribus apparitionib. in veteri testamento.
 Vnde simpliciter concedendū est quod angeli quan-
 doque corpus assumunt, formando corpus sensibile
 exteriori siue corporali visioni subiectum: sicut &
 quādoque aliquas species in imaginatione forman-
 do apparentem imaginariam visionem. Hoc autem
 conueniens est propter tres rationes. Primo
 quidem & principaliter, quia omnes illæ apparitio-
 nes veteris testamenti, ad illam apparitionē ordinā-
 tur, in qua filius Dei uisibilis mūdo apparuit, ut Au-
 dicit in 3. de Trin. Vnde cum filius Dei uerum cor-
 pus assumpserit, & nō phantasticum, ut Manichæi
 fabulantur, conueniens fuit ut etiam uera corpora
 assumendo, angeli hominibus apparerēt. Secunda
 ratio potest sumi ex uerbis Dionysii in epistola quæ
 scribit ad Titum. Dicit enim quod ideo in diuina scri-
 ptura res diuinæ nobis sub sensibilibus traduntur,
 inter alias rationes, ut totus homo quātum possibi-
 le est ex participatione diuinorum perficiatur, non
 solum intellectu capiendo intelligibilem ueritatē,
 sed et in natura sensibili per sensibiles formas, quæ
 sunt uelut quædā imagines diuinorum: Vnde simili-
 ter cum angeli hominibus appareant ad eos per-
 faciendos, conueniens est, ut nō solum intellectu il-
 luminent per intellectualem uisionem: sed quod etiam
 imaginationi provideant, & exteriori sensui, per ima-
 ginariā uisionem, corporum scilicet assumptorū.
 Vnde & hæc triplex uisio assignatur ab Aug. 12. su-
 per Genes. ad literam. Tertia ratio potest esse, quia et si
 angeli natura sint nobis superiores, per gratiā tamen
 adipiscimur eorum æqualitatem & societate: sicut
 habet Matth. 22. Erunt sicut angeli in celo. Et ideo
 ut suam familiaritatem & affinitatem ad nos ostendat,
 nobis suo modo per corporū assumptionem conformatur,
 ut quod nostrum est accipientes, nostrum intellectu
 in illud assurgere faciāt, quod proprium est ipso-
 rum, sicut & filius Dei dū ad nos descendit, ad
 sua nos eleuauit. Demones autē quō in Angelos
 lucis se trāsfigurant, quod boni Angeli ad nos
 strū pfectū faciūt, ipsi ad deceptionē facere molūt.
 Ad PRIMVM ergo dicendum, quod non omne cor-
 pus quod mouet angelus assumit. Assumere. n. dicitur
 quasi ad se sumere. Assumit ergo angelus corpus,
 non ut suæ naturæ uniat, sicut homo assumit cibū,
 nequæ ut uniat suæ psonæ, sicut filius Dei assumpsit
 humanam naturam, sed ad suam representationē,
 illo modo quo intelligibilia per sensibilia repræ-
 sentari pnt. Tūc ergo angelus corpus assumere dicitur,
 quando corpus aliquod hoc modo format, quod ad
 representationem suam est aptum: sicut patet per
 Dionysium in fine Celestis hierar. ubi ostēdit quod per
 corporales formas angelorū proprietates intelligūt.
 Ad SECVDVM dicendum, quod non solum ima-
 ginaria uisio est utilis ad nostram instructionē, sed
 etiam corporalis ut dictum est.
 Ad TERTIVM dicendum, quod sicut dicit Aug. in 3.
 de Trin. Oēs Dei apparitiones quæ in vet. testam. le-
 guntur factæ, sunt ministerio angelorum, qui ali-
 quas species uel imaginarias uel corporeas formāt,

A per quas animus hominis uidentis, in Deum redu-
 ceret: sicut & sensibilibus figuris possibile est homi-
 nē in Deū reduci. Corpora ergo apparentia, in ap-
 paritionibus p̄dictis angeli assumpserunt: sed in eis
 Deus apparuisse dicitur, quia ipse Deus erat finis in quē
 per representationē huiusmodi corporum, angeli
 mentem hominis eleuare intendebant. Et ideo in
 illis apparitionibus scriptura quandoque commemo-
 rat Deum apparuisse, quandoque angelum.
 Ad QVARTVM dicendum, quod nulla res habet
 potestatem supra suam esse: omnis enim rei uirtus
 ab essentia eius fluit, uel essentiam præsupponit. Et
 quia anima per suum esse, unitur corpori, ut forma,
 non est in potestate eius ut ab unione corporis se
 absoluat. Et similiter non est in potestate angeli quod
 se uniat corpori secundum esse ut formam: sed po-
 test corpus assumere modo prædicto, cui unitur ut
 motor, & ut figuratum figuræ.
 Ad QVINTVM dicendum, quod istæ duæ opera-
 tiones assumere corpus, & ministrare sunt ad inui-
 cem ordinatæ: & ideo nihil prohibet quin ea ange-
 lus simul exequatur.
 Ad SEXTVM dicendum, quod si proportio secun-
 dum commensurationem accipiatur, non potest
 esse angeli ad corpus proportio, cum eorum ma-
 gnitudines nō sint unius generis, nec rationis eius-
 dem: nihil tamen prohibet, quin sit aliqua habitudo
 angeli ad corpus ut motoris ad motum, & figurati
 ad figuram, quæ proportio potest dici.
 Ad SEPTIMVM dicendum, quod ex quolibet ele-
 mento potest angelus corpus assumere, uel etiam
 ex pluribus elementis commistis. Magis tamen cō-
 petit quod ex ære corpus assumat quod potest inspici-
 tari facilius, & sic figuram recipere, & retinere, &
 per alicuius lucidi corporis oppositionem diuersi-
 mode colorari, sicut in nubibus patet: ut quantum
 ad præsens non sit differētia inter purum ærem, &
 uaporem seu fumum qui in aeris naturam tendunt.
 Ad OCTAVM dicendum, quod illa diuisione di-
 uiditur unum simpliciter, sic autem angelus corpo-
 ri non unitur: sed secundum quid, sicut motor mo-
 bili, & ut figuratum figuræ, sicut supra dictum est.
 Ad NONVM dicendum, quod corpora illa quæ angeli
 assumunt, habent quidē ueras formas quantū ad id
 quod sensus percipere potest, quæ sunt sensibilia p̄
 se, sicut color & figura: non autem quantum ad na-
 turam speciei, quæ est sensibile per accidens. Nec
 propter hoc oportet quod sit ibi aliqua fictio, quia
 formas humanas non obijciūt oculis angeli, ut ho-
 mines esse credantur: sed ut per humanas proprie-
 tates, angelorum uirtutes cognoscantur: sicut nec
 etiam metaphoricæ locutiones sunt falsæ, in quibus
 ex aliorum similitudinibus res aliæ significantur.
 Ad X. dicendum, quod licet uirtutes naturales corpo-
 rum non sufficiant ad inducendum ueram speciem
 humani corporis, nisi per debitum modum gene-
 rationis: sufficiunt tamen ad inducendum similitudinē
 humanorū corporū quantū ad colorem & figuram,
 & ad hmoi accidentia exteriora, & præcipue cum
 ad plura horū sufficere uideatur motus localis ali-
 quorū corporum, per quem & vapores cōdensantur
 & rarefunt, & nubes diuersimode figurantur.
 Ad XI. dicendum, quod angelus mouēs corpus
 assumptum influit ei motum & tangit, non tactu
 corporali: sed spiritali per suam uirtutem.
 Ad XII. dicendum, quod imperium angeli requi-
 rit executionem uirtutis. Vnde oportet, quod sit qui-
 dam

ib. 3. e. 11.
 12. com. 3.
 etiam ca.
 12. Hi.
 arch.
 ib. 12. ca. 7.
 24. tom. 3.
 app. 5. e. 11.
 12. tom. 3.
 app. 5. e. 11.
 12. tom. 3.

In corp. art.

In solut. ad
4. argum.

